

ROMANULU.

LUMINEZA-TE ȘI VEI FI.

Abonamentul în București, Pasagi-Romanu No. 48. — În districte la Corespondenții țării și prin Postă. — La Paris, la D. Hallegrain, rue de l'Ancienne Comédie, Nr. 5. — Administra-torele țării D. Gr. Seruie,
ANUNCIURILE
linia de 30 litere — 1 — lei.
Inserțiuni și reclame, linia 3 — „

Redacțiunea, Strada Fortunei (Camata) No. 15. — Articolele trimise și nepublicate se vor arde. — Gerante responsabil ANGHELU IONESCU.

VOIESCE ȘI VEI PUTÈ.

Pe an —	128	—	152.
Pe șase luni —	64	—	76.
Pe trei luni —	32	—	38.
Pe o lună —	11	—	—
Unu esemplar 24 par.			
Pentru Paris pe trimestru fr.	20	—	—
Pentru Austria „	10	v. a.	—

Din cauza obiceiului serbării de mâne ti-pografice fiind închisă *Românul* nu va oși *Sămbătă*.

REVISTA POLITICĂ.

BUCUREȘCI

80 Priaru
12 Floraru

N'avem nici uă scire nici din In-tru nici din afară, și nu mai avem nici spațiu pentru a vorbi aci despre filosofia politică.

Sămbăta se deschide Adunarea, inse, scimă că nici uădată la antea, și chiar la a doua ședință, Adunarea la deschiderea iei n'a fostu completă, din cauză că deputații d'afară nu vină în ziua d'anteliu. Credem d'ar că vom avea timp uă să sfirșim studiile noastre politice până la antea ședință ce va ține Adunarea. De va fi inse vre una, din Intru se d'afară, vom comunica-o publicul în foie estra. C. A. R.

Gvernul și țiarul *Românul* la judecata publică.

Dupe sfânt și tândă.

Dupe cum este sfântul este și tomăia, dupe fapte și vorba, dupe vorbă și faptele. Așa d'icem noi despre guvernul nostru și judecătorii noștri voru aproțui.

La 21 Aprilie publicam următoarele linie.

„Soritori particulare ce primim din Wienu, și foia „generar-correspondentz“, spun că Colone-lul Duca ar fi fostu însărcinat uă trece peste fruntaria țerei mai mulți poloni. Nu putem admite de adevărată această scire, și guvernul, care înțelege gravitatea iei, va demințiu-o mâne prin Monitorul.”

La 24 Aprilie d'iserăm.

„Nu scimă decât Monitorul de astă-țu a demințiu, conform rugăciunii ce i-am uă fostu făcutu, scirele respindite despre gonirea Polonilor din țără.”

Monitorul tace și dup'acastă a-doua rugăciune.

Vejdendă această tăcere d'iserăm la 26 Aprilie.

„Folia Generar-Correspondentz“ a spus că „guvernul român ar fi însărcinat pe colone-lul Duca a trece peste fruntaria țerei mai mulți poloni. Acesta se spune și p'aci și d'a-cea-a am rugat Monitorul uă demințiu a-cestu scire și uă demințiu-o: deci este adevărată.”

FOIȚA ROMANULUI

Uă istorie Polonă. (1)

de Jókai Mor.

(Tradusă din limba Magiară).

Cându s'isărăm la Paris, grija mea de căpetenie era a evita acele locuri, unde m'aș fi putu întâlni cu Poloni. Eram uă unu conspirator, daru numai cu mine și cu cunoscința mea. Me temeam se nu me recunoșcă cineva și se dea secretul meu publicității. Nu me temeam de tră-dare, daru de ușurință, de lipsă de pru-dință. Unul îl d'ice cel uă laltu, acesta unu alu treilea, și astu-fel uă secretu petru-le la auțulu unor persoane cărora trebuie a rămâne totu d'aua ascunsă. Astu-țu numai această nu este unu secretu pe care se-lu cunoscă numai unu sin-gur uă.

Acestu cuvântu făcu Larisse uă a-dinec durere.

Zeminsky băgă îndată de sémă și se grăbi a îndrepta greșela lui.

Bărbatul și femeia sa sunt uă singur simț, respunde el uă ideia iei, uăndu-se adinc uă ochi-l.

— Așa e bine!

— In locu daru d'a căuta societatea tovarșiloru esilulu meu, făcu cunoscință c'uă mulțime de actori din diferitele teatre de la Paris. Onestul meu comerciant evreu începu a crede că am început a găsi făcere într'uă viață desfrănată. Astu-fel făcu cunoscință c'unu Alfred Pois-

Dup'acastă desbăturăm, in ter-menii col mai cuvincoșă cestiunea neu-tralității, și arătarăm că pe câtu timp străinul nu se organizează aci, nu con-spiră, neutralitatea nu ne obligă a go-ni, ci încă din contra. Dup'acastă tă-curăm încă pină la 28 Aprilie și Mo-nitorul rămăndu mut, revenim uă a-supra cestiunii și arătarăm gravitatea faptulu. Monitorul de la 29 Aprilie rupe în sfirșit tăcerea și ecă și lim-bagiu și explicările seale.

„Țiarul, *Românul*, publică in mai multe numere, că Colone-lul Duca, șeful gen-darmeriei de peste Milcov, a primitu ordin de la guvernul de a isgoni din țără pre emigrații Poloni. Acesta scire, ca multe alte sciri date de acestu țiaru cu scopu de a atrage ură și dis-prețu asupra guvernulu, este neadevărata, și i se dă cea mai formală desmințire. Nici unu Polonu emigratu nu s'a isgonitu din țără. Fie-care străin, ca și in trecut, are liberă voe de a veni și a petrece in țără, și de a'și agonisi in-tr'unu chipu onestu mijlocele sale de viețuire.

„Inșă guvernul nu pôte și nu va permite nici odată, ca pământul ospitalieru alu României se fiă întrebuințat de străini, ori care ar fi na-ționalitatea lor, spre a uneli turburări in ță-unt, și a organiza expediții in contra statu-rilor megiașie. In acestu din urmă casu, neu-tralitatea noastră ar deveni unu cuvântu secū.

„Prin urmare, pre câtu guvernul acordă și va acorda ospitalitate și protecțiune plină și în-tregă străinilor ce reclamă României unu re-fugiu spre a petrece in sinul ei pacnicu și su-puși legiloru țerei, pre atata el este otărăt de a nu permite nimeni se abuzeze de această ospitalitate, fie pentru a se amesteca in luptele po-litice din țăunt, fie pentru a compromite in de-afară neutralitatea noastră și bunele noastre re-lațiuni.

„Pentru uă asemenea categorii de omeni a-menințatori ordinei și intereselor noastre na-ționale, România nici pôte, nici se cuvine a fi unu pământu ospitalieru.”

(Comunicat.)

Și mai anteliu: scirea a fostu dată de foile austriace, și ministerul n'a demințiu-o. Alu douilea, scirea cir-culă și tăcendă toți, ca s'acredită. Alu treilea: Am demințiu-o, am uă d'ice că este peste putință, am rugat in doue rânduri a se demințiu și Mo-nitorul a tăcutu de la 21 pină la 29 Aprilie.

De ce a tăcutu? Și decă a tăcutu pân'aci de ce a vorbitu acum? Unde este logica, unde este inteligența ofi-cială?

Și decă a vorbitu pentru ce in locu d'a vorbi ca putere, vorbesce cu slăbiciune, in locu d'a vorbi ca ade-

veru, adică cu demnitate și linșca, vorbesce ca omeni cari nu mai uă altă putere de câtu aceea-a a creșterii lor și a locurilor in care trăiescu, adică injurăturile?

Pentru ce apol d'ice: „acastă scire, ca multe alte scire date de acestu țiaru cu scopu d'a atrage ură și dis-prețu asupra guvernulu, este neadevărata”. Prin acestu țiaru, in locu d'a d'ice acelu, înțelege ore Monitorul pe elu însuși. Atunci n'avem ce d'ice de câtu a-i repeți versulu poetulu A-lesandrescu.

„A'i d'is și tu n' vieț-ți unu singur adevăru.”

A voițu se'nțelgă pe *Românul*? Daru atunci cum nu vede că se d'ice neadevărata, se d'ice că cologul se d'ice de la Oaste, care voia se'njura lumea și lumea se tacă de frica pușcării. Cine a datu dreptu ministriloru se ie condeiu și se'njura pe omeni? Dictatura proclamată la 15 Aprilie? Da; ceea-a dă tôte drepturile. Noi însă cari urmăm sfatu-l d'ul Bolinteanu „d'a nune pleca capulu suptu jugulu barbaru” vom in-troze domniloru ministri, dreptu in fa-cia, cuvintele d'umeloru, și le vom d'ice in faccia națiunii: — Așa a'și voițu se ve fie, așa se ve fie.

El a'și vedutu acum la cescădere duce pe omeni mânia, slăbiciunea, ne respectu pentru ei și funcțiunea ce ocupă?

Și mai d'icem încă domniloru mi-nistrii că noi i-am prinsu chiaru a-laltă-eri spuind neadevăruri in Mo-nitorul, când au d'is că „UĂ MARE PAR-TE a capitalei au făcutu manifestare, etc. etc. cându noi îi desfidem se do-vedescă unu singur neadeveru, unulu singur, d'is, afirmat in această foie.

Chiaru aci îi ducem in faccia na-țiunii cu doue neadeveruri de getu.

Unulu, că d'icu că acestu țiaru voiesce a atrage ură și disprețu a-supra guvernulu. Deci lumea scie că decă acestu guvern uă statu la pu-tere, o datoresce numai deputaților o-micli ai acestui țiaru cari l'au lăsatu neconținutu se mērgă, chiaru in careta călugărilor.

Alu douilea, că chiaru in acestu comunicat ministriul nu spune că n'a gonitu pe poloni, ci lupece a in-curca cu ospitalitatea luptele po-litice din Intru și cu compromiterea neu-tralității prin fapte vătămătoare către străini.

Daru cine nu scie, afară din Mi-nistrii cându își perd capulu și încep a'njura lumea, că chiar Români cându

conspiră sunt pedepsiți, Inchiși, etc. etc. De ce daru aci, cându este vorba de ospitalitate, vorbesce d'uață de conspirări, și încă și de conspirări din Intru? Ce? Earu ajunserăm la con-spirarea lui Bontilă și la conspirarea de la Constangalia?

Încă uă dată gonitu a se u nu pe Poloni? de nu i-a gonitu de ce n'a respunsu cându l'am rugatu a o face? De ce n'a respunsu cându foile sraine afirmă faptul și noi îl denunțiam? De nu i-a gonitu, de ce nu respunde categoricu chiaru acum și vorbesce de conspirări, cari n'au nici unu amestec cu cestiunea? Deci, chiaru acum Ministerul, incurcend cestiunea, afirmă c'a gonitu pe Poloni, daru d'ice c'a gonitu numai p'acei-a cari i-a doveditu că conspiră se facă turburări in Intru. Și de ce acei-a nu s'au datu judecății? Findu că neaptelea și ne-adeverulă lucră prin șiopte, pe suptu mână ca s'a-jungă la suprimarea legalității și a libertății; Și de ce nu spune ce crime a făcutu in-senmatul cetățeanu polonu Mrozowski, gonitu? Ce a făcutu toți Poloni din Ro-man, goniti? Fiindu că se teme a spune adevărul cum ne temem noi de ne-adeveru.

C. A. Rosetti.

STUDIE POLITICE ASUPRA SITUATII

Unde ne aflăm, unde,

Cu cine și cum ne ducem?

„Vi se vedu libertatea re-publice aservite d'ua mână de „aristocrați.”

(Cesar, către italian.)

III.

(A vedu No. de la 27 și 29 Aprilie.)

Este forte adevăratu că puterea executivă a datu cele doue proiecte de legi, atât de multu cerute de cele mai mari interese ale națiunii, și cari trebuie se stăruim uă toți se devie legi și se s'aplice câtu mai curend și câtu mai bine. Este asemenea forte adevăratu că majoritatea Adunării a datu dreptu se fiă bănuită și încă a-cusată pentru procedura sea in pri-vința cestiunii clăcășilor.

Declarăm din nou că, dupe noi, majoritatea Adunării, dacă înțelegea, nu mai d'icem interesele națiunii, ci interesele proprietarilor ce voiescu a represinta, trebuia se fi votat mai

multu timpu golă. O Inchișă, și cu mine se mută uă fetiță de țeran, care'm aducea de mâncare și făcea tôte cele lalte servituri ale casei. In timpu de trei luni nu părăsiu nici uă dată casa d'isei micel mele servitore că suntu bolnav. In timpul a-cesta crescu erăși barba mea și obrazul meu ajuse necunoscut. Obrazul, cu care venisem de la Paris nu trebuia de locu se-lu aretu pe stradă. Me abonasem la țiarul oficialu alu guvernulu și l'u studiam cu mare atențiune, unu lucru mai cu sémă me interesa. Băgasem de sémă că generalulu Anikoff pleca pe fie care lună uă dată și la uă d'isă la Peter-sburg, și se întorcea erăși la uă d'isă la Warszawa. La a treia lună sciam că plecarea avea locu obișnuitu la 5 și in-torțorea la 9. Notasem in memoriă ace-ste zile.

Era in a treia lună, barba nouă imi dase unu aeru cu totulu schimbatu. La 4 ale acestui luni trimise pe mica mea servitore la cel uă renumitu cofetaru din Warszawa, cu însărcinarea a'mi cumpera unu pepine, ce era atunci uă raritate, so-sindu tocmal atunci, cum aflasem din țiarul meu. Fata m' aduse unulu. A două d'is, dimineața, chiamă țerancuța mea și d'is: Fata mea, se te duc acum in dată la stațiunea drumulu de feru; ie a-celu pepine in paner și amestecă-te in-tre cele-lalte vențetore de pome. Dacă ci-ne va te va întreba câtu costă pepine, respunde'i că e vindutu. Astu-fel uă respunde la toți afară de mine. Te voi d'ichiama și eu; fetița cu pepine, — dupe a-

anteliu la 13 Aprilie, articlu cu arti-clu, proiectulu presintatu de d. Ion Brătianu ș'apoi, mai nainte d'a fi pro-cesu la votulu generale, se fi datu mi-nisterulu votulu de neîncredere.

Declarăm încă din nou că chiaru așa, acei cari au făcutu acea moțiune contra ministerulu, trebuia se fi spus totu de uădată și forte limpede pro-grama nouel majorități ce se înfăcișia naintea națiunii; se fi aretat forte lămuritu credințele politice ale acestei majorități asupra cestiunilor celoru mari, din Intru și din afară, ș'atunci numai se fi propus și votat căderea ministerulu; căci trebuia se scie că nici minorități Adunării, nici națiunii nu-i este erțat se-și lege ochii, și condusă numai de ure, se u cine scie de ce altu mobilu, se mērgă cu unu necunoscutu spre unu necunoscutu.

Aceste declarate din nou pentru a lămuri situațiunea, ș'a da și puterii executive și puterii legislative ce li se cuvine in bine și'n reu, se revenim la cestiunea ce avem in desbatere, și se vedem decă cele doue proiecte

date de guvern sunt uă ajunsu spre a ne face, pe noi cari nu inchiem uă ochi in privința Adunării se-i inchi-dem uă in privința guvernulu, și astu-fel se ne punem in sine funia de getu și se dăm căpeteliu in mâna puterii executive spre a ne conduce unde va voi, ea, care ne a datu cele mai mari și mai neconținute doveți de neapacitate și despotismu, ea, care este executivă și care, precum însuși numele iei areță, este in miit uă mai primejdiosă de câtu cea mai rea le-gislativă.

Spre a respunde îndată celoru cari erță totu unei executive, numai de va da legea rurală și electorată, se-ncepem prin a aduce aminte acelu mare și cunoscutu de toți adevăru, că toți despoții, toți, fără osebire, au dusu națiunile la sclaviă arătându-le căte uă fișie din drapelulu libertății și mai cu sémă acela elu egalității. Libertatea este fructulu cel u dupe ur-mă alu căruia gustu îl aprețuesce omulu, și încă unu fructu care ce-

ceastă veți veni in dată la mine; te voi întreba câtu costă pepinele, veți responde: „trei ruble!” Atunci voi începe a me toc-mi, daru tu nu veți lăsa nimic uă mai josu. Me înțeleg?

Cu aceste cuvinte lua saculu de că-letori și mersel la drumulu de feru. Nu me înșelasem. Totu cu acestu convoiu pleca și Anikoff. Imprejurarea că ge-neralulu mergea cu acestu convoiu avu de urmare că toți căletorii fură visitați cu cea mai mare severitate. La mic căletorii in țără n'avea cine va trebuință d'unu pasportu, daru tôte vestimintele căletorilor fură esami-nate cu scrupulositate, dacă nu cumva uă as-cunsu unu pistolu, unu pumnal uă v'ua altă armă. Și eu fui esamnat și cercetat pină la pele, daru nu găsiră nimic asupr'mi. Me puse in unu vagonu de clasa a doua, unde afară de mine se mai aflau alte trei persoane. Aședându-me la locul meu, pu-sei, ca din întâmplare, capulu la ferăstră, și căuta in vențetorele de pome, de rachiu și de slănină, pe mica mea servitore. O veți și o chiamă la mine. Ea veni și'mi areță pepinele, întreba de prețu. Ca speriatu de prețulu cel u mare me trăsese inapoi, și începui pe urmă a toc-mi. Unu funcționar u rusescu de finciance care era asemenea se plece și căruia se vede că funcțiunea lu i permitea a'și satisfice gusturile, voia asemenea se cumpere pepinele și începu a sui prețulu. În urcă pină la doue dec ruble și această sumă trebu s'o plă-tescu fetei inaintea ochiloru lui.

Acastă plăcu atât de multu in câtu rise cu hohotu omulu. Me prefăcut

(1) A vedu No. de la 28 29 și 30 Aprilie.

rându multe sacrificii abia oamenii cei mai civilizați, cei mai luminați și a preferențiu în deplina ei valoare și sunt în stare a face sacrificii mari pentru a o avea și a o păstra. Ce păsă în adevărul poporului de libertatea presei, când nu citește; ce'i păsă de libertatea întrunirilor, când munca la care este aservit, și nescința ce-lu ține în lanțuri îl opresc d'a se întruni? El când poporul va ști pe deplin ce este libertatea tiparului și a întrunirilor în ziua aceea-a nu vor mai fi dominatori, căci va domni mai bine elu, adevăratul suveran. Cea-a ce cere mai cu seamă poporul este egalitatea și dreptatea, celu puțină aceea-a care îl atinge d'a dreptul. Deci, chiar pân' a nu ne întreba ce a făcut puterea executivă cu legea rurală, în timp de trei ani, și cum și 'n ce felu a prezentat aceste legi, se ne întrebăm decă este unu singur despotu, unulu singuru care nu s'a servit cu aceste legi spre a asieđa despotismul? Și ca se luă-nu lucrulu de la capulu despoților lumii celei civilizate, se deschidemu cartea și se vedem cum a procesu renumitul Cesar, care a datu numele se u toturu despoților mari și mici, toturu despoților omeni și chiaru toturu despoților maimuțe? Deci istoria ne spune că Cesar, spre a putea ajunge a ucide republica și a pune în loculu ei domnia asolută a unu omu, a începutu priu a se face democratul și a s'afisja capulu partidei democratice. „Viū, dișe italianilor, se redau republiei libertatea aservită d'ua mână de aristocrați!“

„Cesar care se prezinta spre a lua loculu celor cari condusesera poporul, alu Graciloru, alu lui Clodius, alu lui Catilina chiaru, etc. etc. nu putea se respingă moscenirea ideieloru ce ei propagaseră, ci din contra trebuia se promită că va satisface dorințele democrației. În acelu momentu democrația nu se mai îngrija de reforme politice: ea avea libera intrare la toate funcțiunile, avea dreptulu votulu, și care îl specula spre a trăi; cea-a ce voia, era dă revoluțiune socială. A fi hrănită în contra Statulu, prin distribuire gratuite, a-și însuși cele mai bune pământuri ale aliaților, trâmîndu colonie în cele mai avute orșie ale Italiei; a ajunge la unu felu de împărțire a averiloru, suptu pretestu d'a relua aristocrației averile publice ce ea și le însușise, acesta era de ordinaru idealulu plebeianilor. (1)

(1) Junimea română suptu Cesar. Revue des deux-Mondes 1 Janvier 1864.

a aște și eu fără plăcere și depusei pareul cu pelinele pe genuchii mei. Dișe că voi se duc pelinele societate mele care nu veșue încă. În acestu pepine s'aflapsportulu meu francese și unu pistolu împlut.

— Al dișe Larisse tremurante pe totu corpulu.

— Ecă operațiunea ce făcusem cu pelinele: țiasem cu cea mai mare băgare de seamă uă felu dintr'insulu și golisem totu coprinșulu lui. Pistolulu și pasportulu de invelisem în pinză de gutapercă de cinc oi îndovit, băgându pachetulu în pepine; pe urmă reaseđa felia țiată, ținută la loculu se u print'ua sirmă. Lu-crulu era atătu de bine nemerit în cătu nu era cu puțință a se recunoșce ceva pe din afară.

Împrejurarea că plătisem douăzeci rubele pentru unu pepine, deșteptase ore cumu atențiunea căletoților. Conductorulu me trată din acestu momentu cu multu respectu și se sili a-mi face micile servii ce erau în puțință lui. Își dete aerulu a crede că eu sunt unulu din acei comisari rusesci, cari risipesc banii guvernulu, avându misiunea a descepa petindinea unde s'arătă simpatie pentru dinsulu. Găsia totu d'una ocașiunea a face ce va în jurulu meu, ca cumu ar fi avut a-mi dișe ceva. În fine, se apropiă de mine și-mi dișe c'unu chipe afabile:

— N'ai avu dorință, respectabilele meu domn, a ocupa unu cupeu (despărțire) unde pôtc cineva dormi în linisce noptea? Nu costă pentru nopte de cătu cinc rubele.

— Ai asemene cupeuri? întrebă.

Aceste cuvinte fiindu forte deslucite pentru cei cari voiesc se'nțeleși, se lasăm antichitatea și se venim la timpulu nostru, și încă dreptu la vecinulu nostru, și se rugăm pe toți Români se-și aducă aminte cu ce miđlocu imperatul Austriei a câștigat pe toți sătiani din Galicia? Ș'afară din deputații noștri proprietari mari din Adunare cine altu nu știe că astăzi chiaru, cându totă Galicia este în stare de a se sediare, acei cărora Imperatul a încredințat misiunea d'a pădi Galicia de revoluțiunea națională, de patrioții poloni, sunt sătiani poloni din Galicia. Pe ei îi se și pune a pădi Galicia d'a nu redeveni liberă și polonă.

Galicia fiindu d'ajunsu a descepa pe cei mai adormiți, a face a se înflora cei mai aplecați spre despotismu, trecem la Imperatul Rusiei; și ca se nu se dișcă că explicăm noi faptele dupe cumu ne vine nouă la socotela deschidemu la *Revue des deux Mondes* de la 1 Maiu, unde este unu articlu de d. Lavergne de la institutu, și traducem cuvintu din cuvintu.

„Celu care a urmatu cu ore-care atențiune mesurile decretate pentru emanciparea serviloru în Rusia, a pututu descurga cu înlesnire, suptu aceea mare și fericită transformare socială, uă intențiune politică care nu merită aceleași laude. Ukasurile nu se mărginesc a da seriloru libertatea personală; ele intră încă în cestiuni de proprietate ce o otărăsca arbitraru; împărțind sătianiloru uă mare parte de pământuri, guvernulu rusescu a voit a căștiga autocrației imperiale sprijinulu recunoștinței populară.

„Sperăm că în Franția votulu universalu nu va fi necompatibil cu libertatea politică; daru într'ua țera ca Rusia, unde sătianulu era sclavu eri, crearea unei democrație rurale, care va datori chiaru esistența ei voinței Czarulu, trebuș se fi în cugetarea guvernulu uă armă de deputamă. Elu se va servi cu densa, se servese d'acumu spre a combate aspirațiile spre libertate a claselor luminate.

„Uă măsură de felulu acesta s'a aplicat în Polonia cu agravări cari nu mai permitu a ne amăgi asupra intențiunii. Acumu îmbunătățirea sortei sătianiloru este evidentă că nu este de cătu unu pretestu; scopulu celu adevăratu este d'a pune toate esistențele și toate averile în mânelu guvernulu, d'a ruina pe proprietari fără unu folosu realu pentru sătiani, și d'a adăoga, pe lângă calamitățile cari strivesc pe biruiți, flagelulu unui rebelu sociale. Europa civilizată nu pôte se lase se

— Lasă numai asupra-mi grija, respunse elu. — Pentru domn de condițiune finem totu d'ua în rezervă astufel de cupeuri. Acolo, domnulu meu, poți fi singuru și nesuperat de nimeni.

Acestu propunere se potrivira prea bine cu planulu meu.

— Deschide-mi daru acestu cupeu.

— Văgonele căel ferate erau d'ua construcțiune nouă; fie care despărțire era compusă de patru jețuri, fie-care jețu era destinat pentru două căletoți. Înțindunduse cineva d'a lungulu peste unu asemene jețu putea dormi forte bine. Arangeam noulu meu locu de dormitu cu totă comoditatea posibilă. Panerulu cu pelinele îl acoperii cu manta mea și-lu pusei suptu jețulu meu; saculu de căletorie îl întrebuințam în locu de pernă de capu. Sute, mi de rubele nu mi-ar fi fostu prea multu pentru avantajulu d'a pute fi singuru.

— Daru conductorulu me înșelase. Dupe câte-va secunde se deschise ușa vagonulu, conductorulu intră, și, cu celu mai obrasciu suris imi ceru iertăciune că mai pune unu domn cu mine, daru o face numai ca se nu mi se urască țera societate. Cu aceste cuvinte împinse în vagonu unu suptu locoteninte de vânătoři de gardă, se retrase cu multe complimente și închise ușa.

Me prefăcam că cumu nu m'ard gena de locu noulu venit; acesta se puse în fația mea în alu dovilea jețu. Sunetulu arneloru, cuvintele de comandă, cari, de și date cu viersu încetu, petrundea la auzulu meu, imi deteră încredințarea că totu

trcă uă asemenea întreprindere fără a protesta.

Cându găsimu aceste explicări asupra despotismulu date de omeni învățați și sosite în Bucuresci abia acumu, în urma strigării de alarmă ce dăm noi d'atata timp; și cându dișeramu Cesar (uciderea republiei) Caiser, (uciderea Galciei) Czarulu, (uciderea Poloniei) mai este ore trebuință de desvollări pentru cei cari sunt amăgiți daru afirmăm că sunt și mai devotați de cătu noi libertății? Nu; ei au înțelesu totu și voru procede în toate ca omeni politici și ca Români liberi. Vomu vorbi daru puțin, ș'atâtu numai cătu va fi de neapăratu spre a se rădica unu colțu alu vëlulu pentru cei cari n'au deprinderea alu rădica ei enșii.

Cestiunea clășiloru servese la noi de armă de la 1848, și toate partitele au luat-o în mână și s'au încercat a ucide cu densa, pe protivnicii sel. Ca se fimu și mai drepti s'aducem aminte că ea fostu pusă pe tapetu la 1841 și că Domnulu Alexandru Ghika și opscăsa Adunare d'atunci, ș'au servit unulu în contra altui-a d'acastă armă. Și cine nu știe că de la 1848 și pân' acumu ea a fostu arma cea mare cu care proprietarii, boiari, s'au încercat necontentitu a ne ucide pe noi cestiia cari susținem libertățile publice? Aceste adevăruri constatate, în contra protivnicilor noștri privilegiați ai rangurilor, și presinți privilegiați ai legii electorale, avemu cea mai imperioasă datoriă se căutăm a sci ce a făcutu cu această cestiune puterea executivă cea nouă, cea Convențională?

Sciū și copii că unu guvern nu se pôte servi cu armele partiteloru. Insu și d. Cogălniceanu a dișu în camera din Bucuresci d-lui Dimitrie Ghika — se înțelege pe cându era deputat eru nu ministru — că unu omu politicu nu-i este ertat a fi luptătoru, bătașiu.

Nu vomu acusa, ca protivnicii noștri pe noi, puterea executivă c'a făcutu de cătu va ani încoco propagantă de ațetare, de rescollă sociale. Vomu sta în faptele oficiale și bine cunoscute de toți, și vomu începe prin a întreba dacă puterea executivă a luptat, ș'a luptat necontentitu, și prin toate miđlocele morale de care ea dispune, spre a face pe proprietari și deputați a înțelege mărirea și gravitatea cestiunii și a rezolve cumu este bine pentru toți? Se ni s'arate ministrii cari au luptat în parte cu deputații cei mai influinți și cu toți în

convoiu era plinu de suita armată a generalulu. Nu trecu multu timp și veni și elu. Recunoscut vocea lui, cându, depărtat abia trei pași de ferăstra vagonulu meu, dete instrucțiuni ofițeriloru subalterni. Nici nu me uitai pe ferăstru, pe cându tovaroșulu meu se sculă și puse salutându milităresce mâna pe căciulă. În această pozițiune remase lângă ferăstru pînă cându convoiu se puse în mișcare; era paci se cađă peste mine perșind prin mișcarea vagonulu ecilibrubu. Apoi se puse la loculu se și nu deslipe de locu ochii de la mine.

Ghicii ce gîndia de mine; și elu, din partea lui, putu ghici lesne cari erau intențiunile mele. Elu gîndea: Esci unu polon și de securu mediteză ceva reu, daru cătu esci de dibacii nu me veș amăgi. Eă din parte-mi gîndiam: Esci unu rus și presința ta aici n'are nici unu altu scopu de cătu a me păzi, daru cătu esci de iscusitu, totu nu me veș înșela.

Convoiu mergea rapide înainte. Tovaroșulu meu își aprinse uă cigară detestabile, luai și eu una și-o aprinș. Aru fi trebuit se'i oferiu una, așa cerea politetea; chiaru pentru propriulu meu interesu ar fi trebuit s'o facu, ca se nu fiu silitu a mirosi fumulu puturos alu cigarii sale; cu toate acestea n'o făcu. Nu voiam a fraterniza cu dinsulu. Lângă mine s'afila unu clondir de lemn sculpatu cu măestră din care luam din cându în cându uă înghițitură, fără înse a oferi tovaroșulu meu. La noi aceta este mai multu de cătu uă nepoliteș, este uă ofensă.

adunări particulare, spre a-i face se vedă și se înțelgă cestiunea? se ne arate apoi cumu dupe asemenea încercări ne isbutind uă cerutu intervențione capulu Statulu spre a exercita asupra loru înfririrea sea morală și bine făcătoare. Nici unile din acestea nu s'au făcutu, ci din contra s'a ținutu în cartonele Ministerulu, în timp de două ani, proiectulu votat de Adunare și fără se sci măcaru ce cugetă a face cu densulu puterea executivă. Mai multu încă; Adunarea a cerutu anu se isedea unu altu proiectu și nu i s'a datu. Pentru se? A cerutu în anul acesta și nu i s'a datu de cătu în zilele trecute. Pentru ce? Și cându s'a datu în sfirșitu? Toamă atunci cându scia bine că circula prin Adunare Moțiunea Docanu. Pentru ce toamă atunci?

Ministru Primaru a dișu în Adunare, c'a dițu uă întinsă publicitate proiectulu se căci voia se consulte opiniunea națiunii asupra unei cestiuni atătu de mare. Prea bine. Pe ce temei înse unu omu cugetătoru pôte admite acestu argumentu cându Ministru nu consultă chiaru Adunarea în întruniri particulare, cându nu consultă nici chiaru pe amicii sei deputați din Adunare? Și cumu unu omu pôte admite, fără s'afisja de celu mai imbecile, că Ministerulu a datu proiectulu se uă publicitate întinsă spre a putea se-i vie lumina de la națiune, cându n'a consultat pe nimene mai înainte d'alu publica, cându la datu cu prea puțină zile naintea închiderii Adunării din cauza serbătoriloru, și cându chiaru atunci a cerutu grabnica lui votare? Cumu daru era se aibă timp națiunea se studie proiectulu guvernulu, se facă întruniri spre alu desbata, și rezultatulu acelor desbateri se luă facă cunoscutu guvernulu și deputaților prin foile publice? Și decă a mersu pân'a ordin citirea în biserică a unu simplu proiectu de lege, și n'a făcutu-o aceta decătu spre a aduce lumina, provocatu-a întruniri de proprietari, de sătiani, ș'adusu-a rezultatulu acelor desbateri deputaților întruniri în sesiuni unite ca le servese tutuloru de lumina? Nu numai că n'a adus nimic daru încă în toate întrunirile sesiuniloru Ministerulu n'a dișu unu singuru cuvintu nici chiaru ca deputat. Eacă daru doveditu prin faptu, că n'a luptat pentru înfrățirea și contopirea opiniuniloru, că n'a voit lumina asupra celei mai însemnate cestiuni, ci din contra c'a procesu astu-felu în cătu s'aducă desbinare, și se facă uă armă din legea cea mai națională, ș'ua armă a

Dupe aceta, me prefăcu că mi-e somn. Me întinșe pe jețulu meu, daru me sculă erăși, fiindu că clondirulu de lemnu me supera la costă. Cu cea mai mare indiferință îl scoșe și-lu aterna la spatele jețulu meu. Cîrindu dupe aceta me prefăcu adincă adormitu.

Sciăm forte bine a imita somnulu unu omu imbetatu cu rachiu. Cunoscem forte bine refuzarea interruptă a unor asemenea omeni, spasmurile la mînă și la picior, și, din cându în cându, uă horecîre nearticulată. Tovaroșulu meu de drumu putea fi liniscitu, elu nu putea crede altfel de cătu că dormu. Că avea intru adevăr aceta convicțiune, mi-o dovedi cîrindu, fiindu că nu se gena cătuș de pu cinu, a scote clondirulu meu de lemnu de la spatele jețulu, a scote dopulu și a spala ofensa ce-i făcusem prin repetate libațiuni. Pucinu timp dupe aceta facu toamă ca mine, numai cu singura diferență că elu dormia intru adevăr, pe cându eu dormiam numai în aparință. Me sculă cu încredințarea liniscitoră că, așa precumu dormea în momentul acela, va continua a dormi încă două zile.

— Ce felu? Doue zile? întrebă Larisse.

— Da, doue zile. Clondirulu avea două despărțire în intru, la gitulu lui s'afila unu veștilu care închidea uă despărțire și deschidea cea laltă; intr'ua despărțire s'afila unu spirtu ușoru de pelin amar; în cea laltă unu rachiu dulce de vișine tare amestecat cu ațion (opi-um.) Eă beusem pelinu, tovaroșulu meu

despotismulu. Și ca se nu mai emăe indoiță se urmăm nainte cu desbateră și, ori cătu de slabă va fi pēna noastră, afirmăm inse că lumina va fi mare.

Dupe ce face acelu proiectu de lege fără consulta pe nimine, îl publică și ordină a se citi prin biserică; dă apoi uă circulară către dd. Prefecți care începe astu-felu.

Domnule Prefecți.

„M'am uasciintat că în unele județe, agitatorii de meserie au început a se respândi prin sate, spre a face o propagandă între pacnicii noștri locuitori. Ei și-au împărțit rolurile; unii spre a provoca la nesupunere și unii în contra Guvernulu, și alții spre a întărata populațiunile rurale în contra proprietariloru de moșii.“

Cine vorbește aci? Unu publicist, a cărui-a datoriă este d'a spune totu ce se dișe, spre a se face lumina, se u ministru, puterea executivă care putend și trebuind se scie totu, nu pôte vorbi pe „se dișe“? Cându daru Ministru spune oficiale prefecților și națiunii unu faptu, acelu faptu este, și încă elu îl cunoșce, a pus mâna pe densulu. Și cându acelu faptu este uă rescollă din cele mai periculoșe, cându aceea rescollă este „uă în contra guvernulu și întăritare a populațiuniloru rurale în contra proprietariloru de moșii“, este peste puțință ca Ministru se vorbească pe auzite, este peste puțință se spue pe auzite națiunii și Europei, ș'aceta în asemenea momente grave, că suntem în periclu d'a ne măcelări unii p'alții, că suntem ca Druzii și Maroniții.

Faptulu daru este, de vreme ce Ministru a fostu silitu alu denuncia oficiale. Cumu daru ministru n'a datu judecării, de la 20 Martu și pân'acumu, pe nici unulu din acei ucigași ai națiunii noastre? Ca se înțelegem pe deplin gravitatea faptulu se mai punem aci câte-va linii din aceea renumită circulară.

„Pretestulu de provocare în contra proprietății este cestiunea rurală, îndemnându pre săteni la petițiuni colective și la alte manifestări publice, dișându-le că numai prin aceste țerani voru putea lua moșile boeriloru.

„Înțelegeți asemenea, Domnule Prefecți, cătu este de ușoru cu cestiunea rurală de a aprinde pasiunile în contra proprietariloru.

„Chiamă iarăși luarea aminte a D-voștră asupra mai multoru scrieri, parte imprimate, parte manuscrite, ce asemenea au început a se respândi prin sate totu în scopulu unei vinovate propagande în contra Guvernulu și a proprietății.

„Pretestulu de provocare la ură

rachiū. D'asea-a me prefăcu numai că dormu, pe cându elu dormea în realitate Sosisem la momentul supremu d'a mi esecuta planulu de multu meditat. Căletoțiam cu acelaș convoiu de cale ferată, elu și eu, elu, pe care-lu căutam astu de multu.

Îl veșu faciă în faciă. La uă stațiune se dete jos din vagonulu lui și făcu bine atențiune în care cupeu intră. Elu scoșe capulu la ferăstru spre a schimba uă stringere de mână c'unu amic, numerați atunci ferestrele câte despărțu cupeulu se d'alu meu. Simțeamu fie care picătură de sângeră tremurând în vinele mele; din creștetulu capulu pînă în virfulu degetelor picioriloru me coprinse unu fioru.

Me aflam înaintea faptu de multu dorit.

Era ziua și nu trebuia s'așteptu noptea. Înteu, ca se nu me depărtez prea mult de Warszawa, și alu dovilea, ca se nu părăsescă victima mea calea ferată și s'apuce puă altă cale, care ar fi nimicnicitu toate planurile mele.

Diua mare trebuia se severșesc planulu meu teribil. Dacă mi aduc aminte de momentele de grăz, ce petrecu atunci, încă și acumu mi se înghiacă sângele în vine.

Idea omorulu este teribil!

Totu sufletulu meu tremura suptu greutatea care me apăsa. Jurasem a severșu unu omoru, și lunt întregu nu făcusem altu ceva de cătu a combina planu cumu și cându voi pute astimpera sete mea.

in contra Guvernului este schimbarea Calendarului.

Unde este logica între dehiararea Ministerului c'a ordinaru publicarea și citirea proieptului în bisericele satorilor pentru a consulta opiniunea publică și a se lumina și el și Adunarea, și între ordinul acesta prin care opresce ori ce desbatere, ori ce dare de opiniune prin înscris, și prin care merge până a dnce prefecților a umbra ei și cu ai lor prin sate dară că „îndată ce feci streine „se voră arăta prin sate și se voră încredința că venirea loră are de scop „propaganta, acestia se voră aresta etc.?” Dacă opiniunile nu se pot manifestă pentru ce Ministrul a publicat prin biserice proieptul? Dacă opiniunile nu se pot manifesta cum se va face lumina ce dacea c'a căutat prin acea publicitate? Și deca s'a pusă uă carantină între sătiani și cei-lalți cetățiani, cum se va face lumina și înfrățirea ideilor?

Insemnându această în trecut se revenim la cestiunea oă mare.

Se face propagantă de „provocare la ură in contra guvernului, c'ine o face? Negreșit eă boiarit căci noi cestia demagogii amă susținut, ne siliți de nimine, modificarea calendarului, arătându încă și cum guvernul ar fi trebuit se procedă spre a se face lumina și a veni acosta prefacere, ca tôte prefacerile cele bune de jos în susu eră nu de susu în josu, căci sciința a dovedit că totu ce vine de susu în josu este pēclă, nebușială, sugrumare, și prevestitoriu de furtună. Dēcā boiarit seū chiarū demagogii aū gāsitu mișlocu a face acēstā propagantā de ură c'ine le-a deschis ūșile? Calendarul nu este uă cestiune religioasă, d'ice guvernul. Prea bine. Darū ore boiarit și demagogii aū convocatu pe tōți archierei în conclavă în delul Mitropoliei spre a reforma calendarul, ca cum ar fi fostu cestiune d'a se sci dacā Anghelusū de la Vidin trebuie canonicatū seū gonitū ca impostore? Ore boiarit și demagogii aū datū Adunării, acum doue lune, unū proiept de lege tipărit, seū guvernul u-a datū și noi demagogii l'amū combătut, și care începea precum urmēzā?

„Art. 1. CALUGARIA ESTE ȘI REMANE DESFINȚATA.”

Și ore totu boiarit facū propagantā prin sate spre a provoca pesătiani a se scula „ș'a lua moșiele boiarilor?” Totu ei „aprinđ pasiunile contra proprietarilor?” Negreșit că nu, ci noi demagogii. Ei bine; cāndu

puterea executivă dehiarā, la 20 Mart'e unū faptū atāt de grav, atāt de periculos, și-lū dehiarā prin circularie oficiale, și tipărite totu de dēnsa; cāndu ea arātă în publicū și'n facia Europei, care deja fără se facemū nimic uă dehiaratū c'a suntem în an-archiā și a adunatū în trei părți ia otarele nōstre cāte 60 mii oscire, ce facū peste totu 180 mii baionete c'a „este ușiorū a s'aprinde pasiunile in contra proprietarilor, și a boiarilor.” cāndu ea dehiarā c'a „mai MULTE scrieri, parte „IMPRIMATE aū începutu a se respēdi „prin sate totu în scopul unei vinovate „propagante IN CONTRA GUVERNULUI ȘA PROPRIETĂȚII”, cum se face c'a nici naintea acestei dehiarări, nici în urma ei, de la 20 Mart'e până astăzi la mōrtea lunei lui Aprilie anulū 1864, n'a datū judecāții nici pe UNULU din propagandisti acestei sicure ucideri a naționalității romāne, și nici măcarū uă singurā scriere din acele MULTE ce tipărite se respēdescū prin sate?

Și cāndu nu s'a datū judecāții nici unū omū, nici înaintea circularii nici în urma ei, în cursu de 41 de zile, nu suntem în dreptū a dehiara c'a puterea executivă a comisū prin acea circulari unū actū de ucidere contra naționalității nōstre? Actū de ucidere, căci se face propaganda prin grai și prin MULTE scrieri tipărite și n'a datū judecāții pe unulū măcarū din acesti ucigași. Actū de ucidere, căci ne fiindū nimicū din acestea adevēratū — dēcā ar fi fostu ar fi prinsū pe unulū măcarū — a suflatū, ea, puterea executivă, asupra națiunii întregē și asupra sātianilor idea rescōlei, și a unei rescōle sociale; ea a d'isū oficiale c'a „este ușiorū, și încă FORTĒ UȘIORU a s'aprinde pasiunile contra proprietarilor, și c'a cū petiunū colective se potū lua MOȘIELE BOIARILORU; actū în s'fășitū de ucidere, cāci prin acea circulari dēcā ar voi străini ar gāsi pretestū d'a interveni îndată. Cāndu însă și puterea executivă este silitā a dehiarā oficiale, prin Monitorū, erū nu celū pușinū prin instructiuni confidentiale, c'a în Națiunea romānā se facū de UĂ DATĀ propagante „de ură contra guvernului, și de răpirea moșilorū boiarilor, și cāndu acele propagante aū ajunsū a se face prin MULTE scrieri chiarū tipărite, nu mai pōte fi indoială c'a națiunea romānā este în ajunū d'a da Europei îngrojitōrea privelesce ca a datū Siria în anū trecutū, seū Galicia în 1846? Și nu este fōrte naturale cu puterile ga-

ranți se se cređă datōre a preveni și măcelulū și jafulū în Europa, la țermurile Dunării, în acelū locū menitū a fi „Bulevardul lūnei civilizate.”?

Tōte aceste ori cine le vede c'a suntū așia și ori cine vede cu durere c'acestea suntū acte oficiale. Avemū încă ceva insemnat de cercetat în privința circulariei de la 20 Mart'e. Cadruul însă unū articlu este deja de multū covēșitū. Siliți darū a nu opri aci, rugāmū pe cititori a cugeta asupra celorū desbātute și a nu uita mai cu sōmā punctul de plăcere alū acestui articlu, adică: cestiunea clăcașilorū și reforma electorale; adică Cesar, Caiserulū și Czarulū, căci aci este cestiunea și acesta va fi studiulū celū vom urma în No. viitorū. C. A. R.

Diastica franceze se ocupă multū cu edițiunea de sēra a Monitoriulū care se vinde cu prețū de 5 centime. Ea pune cestiunea dacā este cu pușinā a vinde uă fōiā, a cārei producțiune se coste pe ori care editorū muritorū, celū pușinū 17 centime, cu 5 centime, cum face guvernul? Diastica „Opinion nationale” numesce acēstā concurență pușinū leale, și totū d'ua datū se bucurā de deșertăciunea cercării d'a crea uă gazetă populară guvernamentale. Dica: Nu este datū guvernului a face diastica; acēsta este uă ocupațiune la care nu înțelege nimicū și care este contrariā naturei sale. Diarele trāiescū cu publicitate, cu discuțiune, cu critică, cu descoperirea abuzurilor; guvernele din contra cu tăcere, împăciuire, aprobare și admirație. Diarele nu suntū inamicii ci pāzitorii naturalī ai guvernului, esaminā actele se, controlēzā decisiunile sale, consiliazā, muștrā, împingū înainte seū poprescū mersulū guvernului dupe tendințele lorū. Acēsta este vieța lorū și secretulū isbendelorū lorū. Ei bine, suntū ore tōte acestea cu pușinā unū guvernū care s'a făcutū diaristū? Uă fōiā oficiale este totū-d'una dupe natura sa provocatōre de cāscatū. Monitorulū va fi totū-d'una uă citire pușinū interesantē, fiindū c'a va lipsi grāuntele de sare alū criticiei. Totū-d'una în estase înaintea actelorū guvernului, va registra c'ua admirațiune mūtā binele și reulū, faptele de energię și de slăbioțiune, bravura folositorii și îndresnelā fără scopū. Va raporta fără a înțelege și fără a face se se înțelēg. Citēscā cineva numai Monitorulū dimineței și va sci ce pōte aștepta de la Monitorulū de sēra. Dacā sustragemū documentele oficialī și desbatērele camerelū, numai remāne decātū depeșele telegrafice ale biuroulū Havas, fase fără comentariile esplicā-

torie, și nuvelele diverse. Cu acēstea pōte face concurență, pinā la unū ore-care punctū, „diarulū micū” (Petit Journal) alū domnului Millaud, darū Millaud este mai dibaciū, mai liberū în mișcările sale, mai pușinū genatū și va fi totū-d'una mai interesantē de cātū Monitorulū, care trebuie se cāntărescā cuvintele sale chiarū în acele lucruri cari nu s'atingū de politicā. Unū diarū pōte costa 5 centime și se nu prejueșcā nici atātū. Monitorulū dimineței n'ar pāre nimenū preascumpū, dacā s'ar putē citi într-insulū în tōte zilele reformele insemnate ce le a sevēșitū guvernulū seū isbindele ce le a cāscigatū diplomaș. Acēsta l'ar face interesantē. Darū ce citimū astăzi într-insulū? Dacā guvernulū nu scie a umple colōnele diariulū seū, pōte se ne dea Monitorulū gratisū, și totū ar fi prea scumpū.

BULETINULU COMERCIALE.

Scrii comerciale din țērā.

PLOESCI Aprilū. — 26 (Corespondința particulariā a Romānului). Grānele calitatea I 135—155 lei chila (400 oca), a II 110—124 lei chila; seara 77—80 lei chila; porumbulū 80 lei chila; orșulū 70—73 lei chila, ovēsulū 54—55 lei chila; meiulū 56—58 lei chila. Vinulū 5 1/2—7 lei vadrā. Rachiulū de prune 9—11 1/2 lei vadrā. Jimbla 24 și pānea 14 parale oca. Carne de vacū 46 parale oca; carnea unū mielū întregū 11 1/2 pānā la 18 lei. Fasolea 18—24 parale oca; cartofulū 12—18 parale oca. Sarea 10—15 parale oca. Untulū prospātā de vacā 4—5 lei oca. Vitele: perechea de boi māna I: 560—672, māna II: 320—512 lei; vacā 96—128 lei; porculū 65—128 lei. Oulū 4.6-8 parale unulū.

TARGOVISCE. — 10 Aprilū. (Corespondința particulariā a Romānului). Grēulū 28—40 lei suta de oca; porumbulū 16—18 lei suta de oca. Fasolea 18—20 parale oca. Vitele: calulū 210—400 lei; boi de hranā 300—330 lei parchea; vaca 120—150 lei, boi bătrāni 235—270 lei parchea.

GIURGIU 10 Aprilū. (Corespondința particulariā a Romānului). Grēulū curatū 175-185 lei chila; seara 136-145 lei chila; por. 120-136 lei chila. Fasolea 18—24 parale oca; orșulū 96—110 lei chila; meiulū 40—50 lei chila, Jimbla 27 și pānea 18 par. oca. Carne de vacā 46 parale oca. Untulū de vacā 7—8 lei oca. Lemne de focū 100—115 lei stēnginulū. Fānulū 96—100 lei carulū de mesurā. I. I.

Societatea Dramatică

in

TEATRULU CELU MARE,

Suptū titlū „VIRTUTEA STRĀBUNĀ” Societatea Dramatică va juca Sāmbātā, la 2 Maiū, uă piesă nouā națională, istorică, din timpulū lui Vladū Vodā Tepeșū.

Acēsta din tōte pūnturile de vetere frumōșā piesă se jōcā suptū patronagiulū armatei Romāne. Cāndu ar-

ma vine în ajutorulū artei, și face causā comunū cu ea, speranța nōstrā se deșteptā și strāvede unū viitorū mai frumōș.

Amū fi voitū se facemū analiza acestiū piese ca se vedā publiculū cātā virtute posedā stremōșii nōstrii și cātā abnegațiune pentru mātuirea patriei lorū; darū amū cređutū mai bine a lāsa publiculū s'ō vedā singurū, și s'ō simță prin elū însuși, căci atunci rōdele ce va da vorū fi mai mānōse.

F.

Academia S-lui Sawa.

CURSULU DE EPOPTICE.

Duminica 3 Maiū, la 12 ore, D-lui Vaillant va tratta despre originea Ebraice.

VINDARE PRIN LICITAȚIUNE.

Vindū casele mele împreună cu grādina de la Sosea (grādina Ghisilefū) prin licitațiune particulariā. Ea se va face la 3—15 7—19, și pentru ultima orā la 10—22 Maiū, chiarū în casele susū menționate de la sosea, la 6 ore dupe amiazū.

Sofia Barach.

Bibliografie.

CATASTROFA INTĒMLATĀ BOIARILORU în MUNTELE GAVANULU — 1821, romanū istoricū, de Alexandru Pelimon, a eșitū de sub tiparū, și se aflā de vindare la administrațiunea Romānului și la d-nii librari. Prețulū unū osemplarū este numai tre sfanți.

ACADEMIA ST. SAWA.

Cursū gratuitū de Sciința Economiei politice în raportū cu morala.

de

D. Al. Petrescu.

Se incepe Duminēca viitōre, Maiū 3, la ora 12 și jum. și se va urma în tōte Duminēcele la aceiași orā.

ACADEMIA ST. SAVA.

D. Vericianu va incepe Marți, la 5 Maiū, la 9 și jumātate ore, unū cursū de Economā politicā și va continua regulatū în tōte Marțile, Joiele și Sāmbetele, în aceiași orā.

Legea comunale

și

Legea consiliilorū distriptide.

Se aflā de vēndare în Bucuresci la administrațiunea Romānului și'n distriptide la d-nii corespondinți ai acestui diariū

teribile de resbunare. Calculasemū tōte pinā la cele mai micē amēnunte. Numai unū lucru uitasemū: c'a în momentulū executării nu voitū fi de cātū unū omū. Uitasemū a me gindū c'a māna ucidentorului tremurā totū d'ana.

Imi închipisemū c'a n'ar fi altū nimicū de cātū unū duellū, uă bātalie, la care este destulū sange rece și uă agitațiune liniscitā; darū unū omorū este cu totulū altū ceva. A omori p'unū omū, fără a'ī putē striga: pāzesce-te, te atacū, apēr-te; a ne apropia furi ū de d'insulū, fără a ne putē vedē, a îndrepta pistolulū spre ānima lui, a fi numai unū pasū de parte de d'insulū, despărțitū numai d'ua ferēstrā, — și apoi a da cu pistolulū, — și apoi a fugi — o! acēstā arte n'ō învețisemū nici uă datū!

Atunci totū d'ua datū ce va goni tōtā temerea din ānima mea. În vagonulū d'alături erā soldați ruși cari căutā, cāntā unū cāntecū de ocarā contra națiunii mele, asvērindū gunoiū pe dēnsa de la celū d'āntēiū pinā la celū dupe urmā vers. Acēstū cāntecū imi redete energia sufletulū; cea-a ce c'unū momentū mai înainte facū se îngħițe sangele meū, inflācārā acumū tōte puterile mele.

Unū omū, înconșinatū din tōte părțile de inarmāși, cālțoresce cu mine; a-ceil inarmāși me înconșigurā și pe mine, și cu tōte acestea nimicū nu pōte scāpa p'acēstū omū, el'ī mōre, fiindū c'a eū voescū se mōrā.

Sciāmū c'a în calea nōstrā va veni acumū unū tunelū lungū; în mișloculū jilei senine uă nōpte întunecōșā.

Căletorū seōserā cu serioșitate capetele pe ferestre, spre a mai arunca uă privire la valea încântātōriā, care cu pādurile sale de frasin, cu cāmpurile sale de areturā, cu p'riulū seū limpede, infācișā uă privelesce minunatā, și care, dupe unū întunericiū de patru mīnute era se se prefacā într'ua alta panoramā: pāduri sinistre de brași, unū p'riū selbaticū de pādure, stinși și runde de castelul vechie.

Unulū din noi nu va mai vedē acēstā a doua panoramā.

Crescerea resnetului imi aretā c'a ne apropiāmū de gura tunelului. Acumū deschiselū încetū ușa vagonului. Tovarășulū meū dormia atāt de adincū, în cātū despre d'insulū aș fi pututū face ori ce.

În momentulū, cāndu totulū în jurulū meū era învelitū într'unū complexū întunericiū, eșitū rāpede din vagon pe scāndura care trece d'a lungulū convoiului. Peșenele s'afā aprōpe de ușa, ilū luāf, scoșelū pistolulū și pasportulū, pe care-lū pușel în buzunarū. Pe scāndurā era lesne a merge d'a lungulū convoiului, fără se ba-ge de sēmā celū din intrulū vagonelorū.

Mergeamū rāpede înainte. Trebuia se numerū ferestrele, cari despārțeau cupeulū meū d'acela alū victimei mele.

Întunericiulū favorisā întreprindērea mea: nōptea întunecōșā în jurulū meū, apoi scomotulū rōlorū de ferū pe șinela de ferū, șuerātura monstruōșā a locomotivei. Cine ar fi pututū auzi în mișloculū unū asemene scomotū infernālū detunātura unū pistolū, seū țipetulū dupā urmā alū unū ucisū?

În fine, ecā-me înaintea ferestrelū căutate. Pinā aci nu me vedēse nimeni.

În vagonū erā doue persoane; nu putū distinge figurile lorū, nu vedū de cātū doue steluțe arđetōrie, ca două ochi de focū; erā doue cigare aprinse.

Cine din acestia este acela pe care lū cautū? N'ō se lovescū p'acela care nu m'ī a făcutū nici unū reū, a carulū viețā junā il dā dreptū a spera unū viitorū ferice, care pōte ajunge unū eroi, unū martirū alū unū timpū mai frumōș?

Acēstā îndouielā me fācē se tremurū. Lāsāt se cađā braciulū meū c'a cāndu ar fi fostū de plumbū. Me uitāt țintā la ambele steluțe arđetōrie, cari rīnjeau la mine ca doue enigme ale vieței, a cārora deslegare n'ō puteamū gāsi.

Imi veni în gindū c'a ar fi mai bine a me arunca suptū rōtele vagonelorū. În momentulū acela se stinse una din stele. Omulū ce ședea mai aprōpe de mine se îndreptā cātre celū laltū, cērēndu-ī focū. Totū sangele meū colcāia suptū impresiunea acestorū doue cuvinte. Era vocea lui, era vocea de care imi voitū aduce aminte încă cāndu trombetele judecāței dupe urmā vorū resuna la urechia mea.

Elū își aprinse cigara și trāgea tare dintr'īnsa spre a face se arzā mai bine. La slaba luminā a jarateculū inflācārātū recunoscu și obrazulū lui. Elū era. Privirea feției sale redēșteptā tōți demoni resbunării în sufletulū meū la uă teribile activitate.

Ferēstra vagonulū erā deschisā. Elū suflā fumulū cigariū sale dreptū în facia mea, tocmāi precumū făcuse, cāndu ilū în-

trebasemū de care bōlā a murit consōrta mea.

Acēstā ideā erā mōrtea lui.

Sciāmū c'a pōrtā suptū uniforma sa uă cămașā de sirmā de ferū, avea destule cause a se teme de asasin. Nici nu îndreptā pistolulū spre ānima lui.

Cigara aprinșā erā ținta mea; țineamū pistolulū încă cāte-va linie mai susū.

Unū fulgerū rāpede, și tōte erā sfirșite. Scomotulū vagonelorū inecā cu totulū detunātura pistolulū.

Dupe uă secundā seriamū pe pāmētū precum calculasemū, într'unū unghiu ascuțitū.

Cādiulū darū fără a me vātema. Avusei uă amētelā, unū virtējū naintea ochilorū, darū nu ajunsel suptū rōte. Cāpī va pāși departe de mine fugiā vāgōnelū.

Scomotulū convoiului continuā încă cāteva secunde, apoi slābi și încetā; eramū totū culcatū pe pāmētū. În acea amēțire auzitū d'ua datū nisce viersuri plēngātōrie, ca cumū unū omū în agonia mortii ar întrebunța remāșița puterilorū sale spre a chierna ajutorū.

Asasinū! asasinū! auzitū ne'ncetātū uă voce slabā și tremurāntē. Convoiulū se depārțase de multū și vocea totū se vāeta lēngā mine.

Îngrozitū me sculāt și alergāt spre gura tunelului.

Asasinū! asasinū! auzitū necontentitū vocea plingētōriā, pe cāndu alergāmū nainte ca unū omū gonitū de furie. Și cāndu ajunsel la lumina zilei, cāndu me poprii spre a me odini și a invinge grōza care me coprinșese, totū mai auzit viersulū terribile strigāndū: asasinū! asasinū!

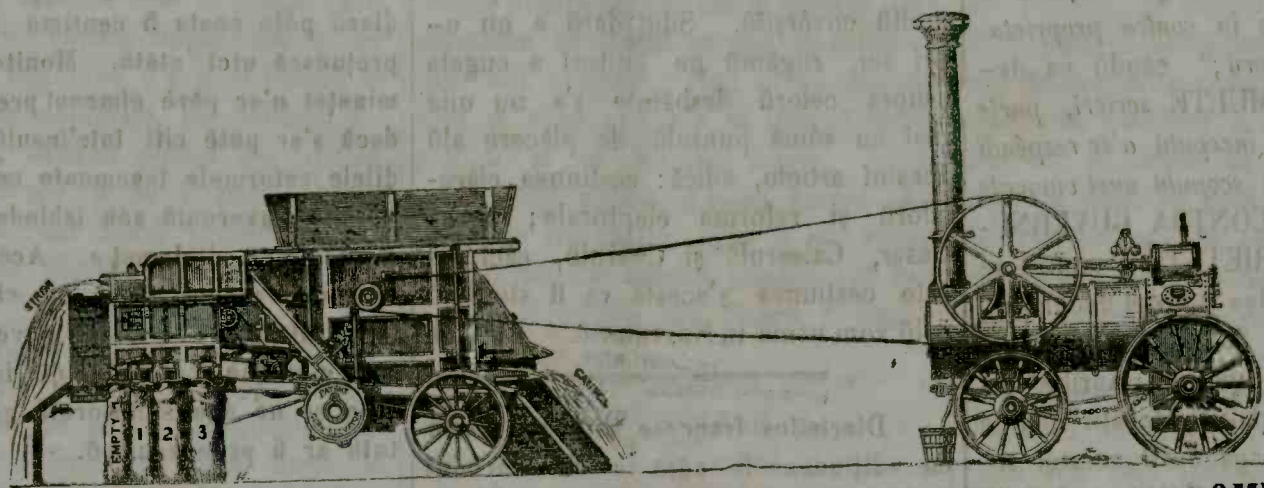
Pe urmā, gândindūmā cu sange rece

la causa acestorū tonuri, imi esplicā lesne secretulū. Dupe tōtā probabilitatea, tovaroșulū ucisulū, pōte adunātulū seū, sārise îndatā dupe loviturā spre a me urmāri, dar, fiindū c'a elū nu cunoscea teoria sārītūrei, ajunse suptū rōte și fu strivitū. Trebuie se fi fostū elū care strigā dupe mine. — Convoiulū continuā a înainta fără întreprere, și din călătorī nu sciau nimeni c'a două pasageri lipsescū și c'a unulū alū treilea a fostū omoritū. Tōte acestea nu s'aū descoperitū de cātū la stațiunea urmātōriā; darū atunci eū eramū departe.

Restulū ilū sciī, Larisse. Și acumū me cunosci. Suntū bărbatulū dumitale, darū n'ar se șic de cātū unū cuvēntū și suntemū despărțitī. Amū omoritū pe inimiculū meū, darū sevēșindū acēstā faptā, i-amū făcutū unū bine și am comisū unū sinucidū. L'amū scāpatū de grēntatea terribile a vieței lui și m'āmū rāpitū pentru totū d'ana liniseca sufletulū. Elū dorme în pace, și ochii mei reclāmā în deșertū somnulū. Somnulū este amiculū dupe urmā alū omului, și numai acela este de sevēșitū părăsitū pe care-lū părăsesce și acēstū din urmā amicū. Mai nainte d'a lua uă decisiune, gāndesce-te c'a s'aflā înaintea dumitale omulū celū mai nenorocitū. Cerulū se ferēscā māna fie-cārulū omū simțitorū d'unū asemene sange care nu se mai pōte spēla nici uă datū. Amū sfirșitū; acumū, vorbesce dumneta!

Larisse tremura din totū corpulū. Ea inclinā capulū pe pieptulū sociulū seū, și elū puse celū d'āntēiū sārūtātū pe fruntea iei. (Fine)

FABRICA DE MASINE AGRICOLE

A D-LOR CLAYTON SHUTTLEWORTH & COMP.

(Lincoln-Engltera)

Cu acesta avem onore d'a face inaintare ca asemenea in anul corentu, ca in cel trecut...

De aceia rugam pe d-lor proprietari si arendatori, care au intentie d'asi procura MASINE de TREERATU...

CLAYTON SHUTTLEWORTH & Comp.

Conformandu-se la cele sus menționate ale fabricii rugam pentru comlesantă observare si d'a ne adresa to'e ordine...

Agentii general al d-lor Clayton Shuttleworth et Comp. Calea Herestrau No. 105.

Ape Minerale.

LA MAGASINUL I. ANGELESCU

Calea Mogoșoiei vis-a-vis de palatul Domnescu in coltu, A sosit un bogat asortiment de APE MINERALE prospete...

PS. Se primesc comande pentru ori ce fel de APE MINERALE, atat de a se aduce de la locurile lor, cat si pentru a se spedia ori unde.

Domnilor, Devisa unui parinte catre fiul sau si datoria cea mai sacră, este amorul si ingrijirea paternă.

De vindare ohavnici

Moșia mea VATASI din Vlașca, ce este de stinjeni 796 palme 2 in latu, cu maf multe ecarete...

de vindare

Locul meu ce l'am in suburbia sf. Visarion stradaCometului si a Nispiarului, ce da in calea Herestraului...

La Hotel Vlasto

(Postu Budiștenu) este unu apartamentu la etajulu din tai de inchiriatu: asemenea si odai in parte.

de vindare

O brigăa pe arcu nemtesu intr buișnăta insă in bună stare, i c'unu prețu forte moderatu.

Mutare de domiciliu.

Subsemnatulu da in cunosinta onorabilei sale chiantele si a celor cu voru voi alu onora cu procesele D-lor...

de vindare

Gindaci de mătase in virsta de 12 zile; a se adresa in pasaj la librăria D-lui Alex. Danilopolu.

De vindare

La subsemnatulu se afia unu mare asortimentu de pianu noi si vechi cu diferite prețu moderate de vindare.

de vindare

casela lina mare a Bisericii Otetaru cu maf multe incăperi, grajdū, șopron, si totu de odată si unu locu in meh. Dobrotze; amatorii se voru adresa la D. Ion G. Movila...

Se face cunoscut

că la proprietatea POROSCHIA distr. Teleorman, se vinde ERGHELIA DE CAI si VITELE MARI cornate...

Spre sciinta publica.

Subsemnatulu are onore a face cunoscutu că la proprietatea POROSCHIA distr. Teleorman, se vinde ERGHELIA DE CAI...

Table with 2 columns: Bursa Vieni (20 April) and Miscările porturilor României (29 April).

INIECTIUNE SI CAPSULE

VÉGÉTALE MATICO. GRIMAULT și CIE FARMACEUTI, PARIS

Noă tratate, preparată cu frunzele maticolu, unu arbore din Po, pentru răpodea si sigura lămăduire a gonorrhel...

J. CHAUSON PÈRE et FILS

Arrivé de France avec un grand assortiment d'ombrelles et parapluies en tout genre avec des prix très modérés.

J. CHAUSON PÈRE et FILS

Sositu din Frantia cu unu mare asortimentu de umbrelle si umbrelute de sora de totu felulu, cu prețuri moderate.

Se caută

unul Tilbury, Gig sau Cabrioletu usor, in bună stare. A se adresa la D. Costache Ioanidi...

Spre sciinta publica.

Subsemnatulu are onore a face cunoscutu că la proprietatea POROSCHIA distr. Teleorman, se vinde ERGHELIA DE CAI...

IMPORTANTU AVIS ONORABILILORU COMERCIANȚI.

SE PRIMEȘCE ANUNCIURI.

AMICUL FAMILIEI

Numerandū acestu jurnalū peste 800 abonați, fiindū unu jurnalū literariu, broșatu ca cartea, se remana in familii totu d'una ce e multu cititu de damele elegante...

spre cunoștința publica.

Deosebindusă maf multe trupuri, de om'e pogone și de cinc sute, după moșia Bușani proprietatea Luminății-sale Prințesi Cleopatri Trubeșcol...

Table with 2 columns: OBSERVAȚIUNI METEOROLOGICE, 29 April 1864.

Societate de asigurare contra focului si pagubii de transportu Phoenix austriacu din Viena, concesionata pentru Principatele-uite prin decret Domnesc de la 3 Iunie 1863, N. 531...

spre sciinta publica.

Sub insemnatulu are onore d'a insciinta ca I-a sosit vestita Bere de Coburg, numita „Export Bier“ precum si Ape Minerale de Buda, Ofner, Bitter-Wasser...

Spre sciinta publica.

Subsemnatulu, tamaduitoru de dinți, care fara a scote maselele stricate, vindeca durerile, s'a mutat din hanulu lui Manocu in dosulu sfantulu Ionicu din podu Beilicu...

Bibliografie.

Cestia PROPRIETATI FUNCIARE tratata din punctulu de vedere practic si social si Naționalu, impreună cu solutiile, este a se pun in curand sub presă prin sub-scripție, cu prețu de un galben...

de inkiriat

Kasa cu doue etaje dependente lor trebuincioase, mah. sfintii Apostoli celora Verde, a lui Tache Pancu No. 45. Doritorii se se intelegă cu proprietara alu lor.

Se inchiriaza

casele din calea Tîrgoviste No. 8 cu 7 incăperi, grajdū, șopronu, curte spațioasă si puțu.

de inkiriat

Stabilimentulu meu pentru creșcere de gindaci de mătase cu tete trebuincioase impreună si cu 600 duzi. Doritorii se potu adresa aici in București la sub-semnatulu sau la moșia Cocorești de jiosu județulu Irahova...

de vnzare

o partidă de semantă de Bumbacu de America, cultivatorii se poșteasca la magazinulu d-lui George Koimigopolu, strada Lipscani, cu prețu de 20 lei ocaoa.